बी. ए. १ सेमिस्टर १

प्रा. डॉ. व्ही. एस. राऊत

नापास मुलांची गोष्ट हे पुस्तक कोणी संपादित केलेले आहे ?

अरुण शेवते अरुण कुलकर्णी अरुण नाईक अरुण पाटील

यशवंतराव चव्हाण कोणते शिक्षण घेण्याकरिता पुण्यास गेले होते?

विज्ञानाचे **कायद्याचे** शेतीचे अर्थकारणाचे

यशवंतराव चव्हाण यांना पुण्याला जाण्याकरिता निर्णय घ्यायला मदत कोणी केली होती ?

बळीबा पाटील सदानंद पाटील वसंत पाटील **आत्माराम पाटील**

यशवंतराव चव्हाण यांनी……. यांच्याकडून मार्क्सवाद समजून घेण्याचा प्रयत्न केला होता.

श्रीनिवास जोशी उदय केळकर **विष्णुपंत चितळे** वालचंद गांधी

वालचंद गांधी हे कोणत्या पक्षाचे कार्यकर्ते होते ?

कॉंग्रेस मार्क्सवादी जहालवादी हिंदुत्ववादी

कृष्णाकाठ हे काय आहे ?

चरित्र **आत्मचरित्र** नाटक प्रवासवर्णन

कायद्याच्या शिक्षणासाठी यशवंतराव चव्हाण कोणत्या शहरात दाखल झाले.

पुणे मुंबई नाशिक औरंगाबाद

यशवंतराव चव्हाण कोणाकडून मार्क्सवाद समजावून घेण्याचा प्रयत्न करीत असत.

वि.स. छापखाने **विष्णुपंत चितळे** ल.व. भोपटकर श्रीकांत शिंदे

यशवंतराव चव्हाण यांच्या आत्मचरित्राचे नाव काय ?

आठवणींचा प्रदेश वारणाकाठ पथिक **कृष्णाकाठ**

यशवंतराव चव्हाण यांना आता तुझी परीक्षा होईपर्यंत कृपा करून निदान तुरुंगात जाऊ नकोस परीक्षा झाल्यावर काय करावयाचे, ते तू जरूर कर.' असा निरोप कोणाकडून सतत येत असे.

आई वडील मामा भाऊ

कुसुमाग्रज यांचे वडील…… हा व्यवयास करीत असत.

डॉक्टर **वकील** इंजिनियर शिक्षक

पर्वणीच्या निमित्ताने कुसुमाग्रज यांनी कोणते शहर पहिल्यांदा पाहिले ?

नाशिक पुणे सातारा अमरावती

कुसुमाग्रज यांना शालेय जीवनात कोणत्या खेळाची विलक्षण आवड होती ?

कब्बडी व्हॉलीबॉल फुटबॉल **क्रिकेट**

नाशिकच्या उत्तरेला कोणता डोंगर आहे ?

सप्तशृंग कळसुबाई भामनाथ

कुसुमाग्रज यांच्यावर कोणत्या नाटककाराचा खूप मोठा प्रभाव होता ?

गो.ब. देवल काका कालेलकर **राम गणेश गडकरी** नाना जोग

कुसुमाग्रज यांनी शालेय जीवनात लिहिलेल्या नाटकातील नायकाचे नाव काय होते ?

माधवराव **योगेश्वर** विश्वनाथ गणेशशास्त्री

कुसुमाग्रज यांचे प्राथमिक शिक्षण कोणत्या गावी झाले ?

पिंपळगाव नाशिक वणी पैठण

कुसुमाग्रज यांना पुरोहितसरांमुळे कोणत्या गोष्टीचे मर्म नव्याने उमजले ?

कविता प्रवासवर्णन नाटक कथा

शालेय दिवसात कुसुमाग्रज उन्हाळ्याच्या सुट्टीत मुक्कामासाठी कोणत्या गावी जात असत.

वणी माथेरान वेरूळ

कुसुमाग्रज यांनी कोणता ललितलेख संग्रह लिहिलेला आहे.

मौनराग **वाटेवरच्या सावल्या** डोह अजंठा

'आपण इतरांपेक्षा विशेष कुणीतरी आहोत' असा अहंकार कोणाच्या मनात निर्माण झाला ?

दुर्गा भागवत मालती बेडेकर इंदिरा संत **शांता शेळके**

कोणता विषय शांता शेळके यांच्या खूप आवडीचा होता ?

मराठी समाजशास्त्र इंग्रजी मानसशास्त्र

शांता शेळके यांना कोणता विषय आवडत नव्हता ?

गणित भूगोल अर्थशास्त्र राज्यशास्त्र

शांता शेळके यांनी कोणत्या संस्कृत काव्याचा मराठीत अनुवाद केला आहे ?

त्रिवेणी महावृक्ष **मेघदूत** रूपसी

शांता शेळके यांचे शिक्षक वर्गातील इन्स्पेक्शनच्या वेळी कोणता साहित्य प्रकार शिकवत होते?

कथा **कविता** नाटक कादंबरी

चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांच्या वडिलांचे नाव काय ?

दादा धर्माधिकारी बाबा धर्माधिकारी आण्णा धर्माधिकारी काका धर्माधिकारी

चंद्रशेखर धर्माधिकारी हे कोणत्या क्षेत्रात काम करीत होते ?

डॉक्टर इंजिनिअर **वकील** ऑडीटर

पहिलीत असताना चंद्रशेखर यांनी कोणत्या विषयावर वक्तृत्व स्पर्धेत भाषण केले होते ?

हिंसा **अहिंसा** प्रशंसा जिज्ञासा

उत्कृष्ट वक्तृत्व सादर करण्याची कला चंद्रशेखर यांनी कोणाकडून शिकली ?

काका मामा मावसा **वडील**

'शब्दांचे मोल' हा लेख कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?

काळाची पाऊले कृष्णाकाठ बलुतं वाटेवरच्या सावल्या

अहिंसेचा संबंध कशाशी आहे?

वीरवृत्ती वैरवृत्ती गरीबी भेकडपणा

दादांनी वहीत उतरवून ठेवलेल्या नोंदींना काय नाव दिले होते ?

डायरी **सटरफटर** नोंदवही टिपण्णी

मामा वरेरकरांच्या कोणत्या नाटकातील अंक शाळेच्या स्नेहसंमेलनाच्या वेळी निवडला होता ?

हाच मुलाचा बाप कुंजविहारी सन्याशाचा संसार बहिणी

'वायफळाचा मळा' हे पुस्तक कोणाचे आहे.

चिं.वि. जोशी पु. ल. देशपांडे शंकर पाटील द. मा. मिरासदार

चंद्रशेखर धर्माधिकारी कोणाची भाषणे तन्मयतेने ऐकत असत.

दादांची व नेहरुंची **दादांची व विनोबांची**

दादांची व महात्मा फुलेंची दादांची व डॉ. आंबेडकरांची

एल. एल. बी. ची परीक्षा कोणत्या वर्षी चंद्रशेखर धर्माधिकारी नापास झाले?

इ.स. १९५३ इ.स. १९५१ **इ.स. १९५२** इ.स. १९५४

चंद्रशेखर यांना काय गोळा करण्याचा छंद होता ?

निसर्गाची चित्रे पोष्टाची पाकिटे नेत्यांची चित्रे **पोष्टाची तिकिटे**

इंग्रज सरकारशी आपले भांडण कसे हाते ?

उघड छुपे समोरासमोर अप्रामाणिक

चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांचा जन्म कोणत्या गावी झाला ?

राजापूर **रायपूर** राजूरी रायबाग

इ.स. २००४ साली चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांना कोणत्या पुरस्काराने सन्मानीत करण्यात आले ?

डी.लिट. भारतरत्न **पद्मभूषण** पद्मश्री

चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांचे उच्च शिक्षण कोणत्या गावी झाले ?

मुंबई पुणे **नागपूर** नाशिक

दया पवार हे कोणत्या प्रकारचे लेखन करणारे लेखक आहेत ?

आदिवासी ग्रामीण **दलित** नागरी

दया पवारांचा जन्म कोणत्या गावी झाला ?

धामणगाव धामणी धारवाड अहमदनगर

दया पवारांच्या कोणत्या पुस्तकास महाराष्ट्र सरकारचा उत्कृष्ट वाङ्मयनिर्मितीचा पुरस्कार मिळाला?

पासंग धम्मद कोंडवाडा **बलुतं**

दया पवारांना कोणता पुरस्कार मिळला ?

भारतरत्न **पद्मश्री** पद्मभूषण डी.लिट

'संगमनेरचे दिवस' हा पाठ कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?

बलुतं जागल्या विटाळ चावडी

दया पवारांच्या विचारांवर कोणाचा प्रभाव होता ?

महात्मा फुले छ. शाहू महाराज **डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर** महात्मा गांधी

दया पवारांचे लग्न परस्पर कोणी ठरविले होते ?

बाबांनी **तात्यांनी** मामानी काकांनी

दया पवारांचे मूळ नाव काय आहे ?

कोंडीबा विठोबा **दगडू** धोंडू

दया पवारांनी होणाऱ्या पत्नीचे नाव मनातल्या मनात काय ठेवले ?

सई राई जाई जुई

दया पवार १० वीत कशामुळे नापास होतात ?

घर बांधल्यामुळे **लग्न ठरल्यामुळे** आजारी पडल्यामुळे परीक्षा चुकल्यामुळे

संगमनेरला आठवड्याचा बाजार कोणत्या दिवशी भरत असे?

सोमवार मंगळवार शुक्रवार **शनिवार**

दहावीत असताना दया पवार कोणत्या विषयात नापास झाले?

गणित **इंग्रजी** संस्कृत विज्ञान

मुलांची कुचेष्टा टाळण्यासाठी दया पवार अभ्यासासाठी कोठे बसत असत ?

गोठ्यात **खुराड्यात** घरात झोपडीत

देवगडची यात्रा कोणत्या महिन्यात भरायची ?

भाद्रपद श्रावण **चैत्र** कार्तिक

देवगडला कोणत्या देवाची यात्रा भरायची ?

नागनाथाची बिरोबाची **खंडोबाची** जोतीबाच

सईने बाजारात कोणता परकर व पोलकं घातलं होतं ?

चिटाचा फुलाचं नीच चौकोनाचं

सईच वय किती वर्ष होत ?

आठ-दहा **दहा-बारा** बारा-चौदा चौदा सोळा

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचा जन्म कोणत्या गावी झाला ?

रामपूर पाटण सातारा महाबळेश्वर

बळवंत देशमुख यांनी प्राचार्य म्हणून श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेच्या कोणत्या संस्कार केंद्रात (महाविद्यालयात) काम पाहिले ?

तुळजापूर **उस्मानाबाद** कोल्हापूर सातारा

'संकल्प सिद्धीला नेणारा महापुरुष' : डॉ. बापूजी साळुंखे हा पाठ कोणत्या संपादित ग्रंथातून घेतला आहे ?

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे : व्यक्ती आणि कार्य

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूंजी साळुंखे : शोध आणि बोध

ज्ञानपंढरीचा वारकरी शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी :

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे मूळ नाव काय ?

गोपाळ गणेश **गोविंद** गणपती

डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी रयत शिक्षण संस्था केव्हा सोडली ?

इ.स. १९५४ **इ.स. १९५५** इ.स. १९५६ इ.स. १९५३

डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी कोणाला गुरुस्थानी मानले होते ?

महात्मा फुले छ. शाहू महाराज महात्मा गांधी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

शिक्षणाची अन्नछत्रे कोणी सुरू केली ?

महात्मा गांधी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर **राजर्षी शाहू महाराज** महात्मा फुले

कोणाच्या विचारांचा पगडा बापूजींच्या मनावर बसला होता ?

राजर्षी शाहू महाराज डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महात्मा फुले **वरीलपैकी सर्व**

शिक्षणकार्याची मुहूर्तमेढ रोवल्यानंतर बापूजींनी स्वत:जवळचे श्रमाचे घामाचे किती रुपये घातले ?

२१०० २२०० २३०० २४००

डॉ. बापूजी साळुखे यांनी कोणाच्या आचार-विचारांचे आचरण केले होते ?

महात्मा फुले व महात्मा गांधी

राजर्षी शाहू महाराज व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

महात्मा फुले व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

रामकृष्ण परमहंस व स्वामी विवेकानंद

डॉ. बापूजींनी कोणत्या माध्यमातून श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था उभी केली ?

लोकाश्रय राजाश्रय धर्माश्रय धनाश्रय

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे कोणत्या भाषेवर प्रभुत्व होते ?

हिंदी इंग्रजी **संस्कृत** कन्नड

महाराष्ट्र शासनाने शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांना कोणता पुरस्कार देऊन सन्मानित केले ?

भारतरत्न **दलितमित्र** पद्मश्री पद्मभूषण

कोणत्या विद्यापीठाने शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांच्या शिक्षणाची दखल घेऊन त्यांना डी.लिट. ही शिक्षणक्षेत्रातील सर्वोच्च पदवी देऊन त्यांच्या कार्याचा गौरव केला ?

पुणे विद्यापीठ औरंगाबाद विद्यापीठ मुंबई विद्यापीठ **शिवाजी विद्यापीठ**

ज्ञानसूर्य डॉ. बापूजी साळुंखे हे कोणत्या वर्षी इहलोकातून अनंतात विलीन झाले.

८ ऑगस्ट १९९५ **८ ऑगस्ट १९८७** ८ ऑगस्ट १९८६ ८ ऑगस्ट १९८८

दीर्घोत्तरी प्रश्न -

1. यशवंतराव चव्हाण यांनी निवड या लेखातून पुण्यातील आठवणी कशा प्रकारे शब्दबद्ध केल्या आहेत
2. यशवंतराव चव्हाण यांच्या महाविद्यालयीन जीवनातील राजकीय प्रवास निवड या लेखाच्या आधारे स्पष्ट करा
3. वि. वा. शिरवाडकर यांच्या शालेय जीवनातील आठवणी वाटेवरच्या सावल्या या लेखाच्या आधारे तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
4. वि. वा. शिरवाडकर यांच्यावर वाचन आणि लेखनाचे संस्कार कसे झाले ते वाटेवरच्या सावल्या या लेखाच्या आधारे कथन करा.
5. शांता शेळके यांनी गणिताच्या पेपरची आठवण येते आणि मी तात्काळ भानावर येते असे का म्हटले आहे ते स्पष्ट करा.
6. 50 पैकी शून्य मार्क्स या लेखातून कोणता मूल्यात्मक संस्कार वाचकांना मिळतो ते तुमच्या शब्दात लिहा
7. शब्दांचे मोल या पाठाच्या आधारे चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांना काय संदेश द्यायचा आहे ते सोदाहरण लिहा
8. वक्तृत्व ही कला साध्य करावयाची असेल तर काय केले पाहिजे हे शब्दांचे मोल या पाठाच्या आधारे सांगा.
9. चंद्रशेखर धर्माधिकारी यांनी आपल्या आयुष्यातील नापास झालेला महत्त्वाचा प्रसंग शब्दाचे मोल या पाठात कसा सांगितला आहे ते सविस्तर लिहा
10. संगमनेरचे दिवस या लेखातून दया पवार यांना आलेले अनुभव तुमच्या शब्दात लिहा
11. आपण नापास का झालो हे सांगताना दया पवार कशा पद्धतीने अभिव्यक्त होतात ते संगमनेरचे दिवस या पाठाच्या आधारे लिहा
12. दया पवार होणाऱ्या पत्नीचे वर्णन कशा पद्धतीने करतात ते सोदाहरण लिहा
13. बोर्डिंगमध्ये आलेले अनुभव दया पवार कशाप्रकारे चित्रित करतात
14. संगमनेरचे दिवस या पाठातून दया पवार यांना काय सांगायचे आहे ते सोदाहरण लिहा
15. शिक्षण महर्षी बापूजी साळुंखे यांनी शिक्षण क्षेत्रात केलेल्या कार्याचा आढावा घ्या
16. संकल्प सिद्धीला नेणारा महापुरुष असे डॉक्टर बापूजी साळुंखे यांच्या विषयी का म्हटले गेले ते सोदाहरण लिहा
17. संकल्प सिद्धीला नेणारा महापुरुष डॉक्टर बापूजी साळुंखे या पाठाच्या आधारे डॉक्टर बापूजी साळुंखे यांचे जीवनचित्रण लिहा

लघुत्तरी प्रश्न

- व्यक्तिमत्व ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- व्यक्तित्व आणि व्यक्तिमत्व यातील भेद स्पष्ट करा.
- व्यक्तिमत्व विकासासाठी आवश्यक घटकांची सादर चर्चा करा.
- व्यक्तिमत्व विकासासाठी आवश्यक असणाऱ्या अंतर्गत घटकांची थोडक्यात चर्चा करा .
- व्यक्तिमत्व विकासासाठी आवश्यक असणाऱ्या बाह्य घटकांची थोडक्यात चर्चा करा
- भाषेच्या माध्यमातून व्यक्तिमत्व कसे घडते हे स्पष्ट करा
- भाषा हे व्यक्तिमत्व विकासाचे अधिष्ठान समजले जाते या विधानाचा सादारपरावर्षी घ्या.
- व्यक्तिमत्व विकासातील भाषेचे महत्त्व विशद करा
- व्यक्तिमत्व विकासात भाषेला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे हे आहे या विधानाचा थोडक्यात परामर्श घ्या
- कोणत्या आवश्यक घटकांतून व्यक्तिमत्व विकास साधतो ते स्पष्ट करा
- व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषा यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा
- व्यक्तिमत्व म्हणजे काय ते लिहा
- अंतर बाह्य घटकांचे व्यक्तिमत्व विकासातील महत्त्व विशद करा
- भाषिक संवाद आणि देहबोली यातील साम्य भेद स्पष्ट करा

- भाषिक कौशल्य म्हणजे काय ते सांगून भाषिक कौशल्यांचा थोडक्यात आढावा घ्या
- भाषा विकासाची मुख्य कौशल्य सांगून त्यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा
- श्रवण प्रक्रियेतील अडथळ्यांची कारणे संक्षिप्तपणे लिहा
- श्रवण कौशल्य सुधारण्यासाठी आवश्यक त्या उपायांवर चर्चा करा
- श्रवण प्रक्रियेचे महत्त्व विशद करा
- वाचन कौशल्याचे स्वरूप व महत्त्व विशद करा
- वाचन कौशल्य विकासाचे उपाय सुचवा
- उत्तम वाचनाच्या पद्धतीसाठी कोणकोणते गुण आवश्यक असतात हे संक्षेपाने लिहा
- भाषण कौशल्य विकासाचे उपाय सुचवा
- भाषण कौशल्यासाठी कोणकोणते अर्जित गुण अपेक्षित असतात ते सारांशाने नमूद करा
- लेखन कौशल्यांचा थोडक्यात आढावा घ्या
- लेखन कौशल्य हे कौशल्य क्रमांकातील अंतिम कौशल्य आहे असे का म्हणतात
- कार्यक्रमाचे संयोजन करताना कोणकोणत्या गोष्टींची काळजी घ्यावी ते स्पष्ट करा
- सूत्रसंचालन करताना संचालकाच्या अंगी कोणकोणते गुण आवश्यक आहेत हे तुमच्या शब्दात विवेचन करा
- सूत्रसंचालन म्हणजे काय ते सांगून आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षक दिन कार्यक्रमाच्या सूत्रसंचालनाचा नमुना लिहा
- आपल्या महाविद्यालयात संपन्न होणाऱ्या वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभाच्या कार्यक्रमाच्या निमंत्रण पत्रिकेचा नमुना तयार करा.

डॉ. व्ही. ए